

ถอดรหัสแนวโน้มใหญ่ของโลกปี 2020: โอกาสและการปรับตัว

ของธุรกิจในอนาคต

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ^[1]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มหลักที่จะเกิดขึ้นในโลกในปี ค.ศ. 2020 และนำเสนอแนวทางสำหรับภาคธุรกิจในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยโครงสร้างของบทความนี้ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ส่วนที่ 1 คือ การวิเคราะห์และอธิบายแนวโน้มของโลก ในปี ค.ศ. 2020 และส่วนที่ 2 คือ การวิเคราะห์โอกาสทางธุรกิจที่เกิดขึ้นจากกระแสแนวโน้มหลักของโลกและข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ โดยการวิเคราะห์ในส่วนที่ 2 อยู่บนกรอบแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด 7 ประการ (Marketing Mix '7Ps) ซึ่งครอบคลุมการดำเนินการทางธุรกิจในด้านต่าง ๆ ทั้งด้าน คือ 1) พัฒนาสินค้าและบริการให้ตรงความต้องการของตลาด (product) 2) ไม่แข่งราคา แต่แข่งคุณภาพ (price) 3) เจาะตลาดต่างประเทศ (place) 4) ใส่เนื้อหาที่มีความหมายต่อจิตวิญญาณ (promotion) 5) พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความสามารถ (people) 6) สร้างแบรนด์ (physical evidence) และ 7) พัฒนาระบบการผลิต (process)

คำสำคัญ: โอกาสทางธุรกิจ, แนวโน้มใหญ่, 2020, การปรับตัว, ความสามารถในการแข่งขัน

^[1] Kellogg College, University of Oxford, UK
สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา เลขที่ 87/110 อาคารโมเดิร์นทาวน์ ชั้น 14 ถ.สุขุมวิท 63
แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10110 โทรศัพท์ : 02-3821560-2
E-mail: kriengsak@kriengsak.com

Decoding Mega Trends 2020: Opportunities and Adaptation of the Business Sector in the Future

Kriengsak Chareonwongsak ^[1]

Abstract

This article aims to analyze world mega trends that are likely to occur in 2020 and propose guidelines for businesses to cope with the probable changes. It is divided into two main parts. The first part is about the analysis of world mega trends in 2020 and the second part concerns the analysis of business opportunities that will arise from the mega trends and various recommendations for businesses to enhance their competitiveness. The analysis in the second part is based on the concept of the marketing mix (7P) which covers all aspects of business operation namely 1) product 2) price 3) place 4) promotion 5) people 6) physical evidence and 7) process.

Keywords: business opportunities, mega trends, 2020, adaptation, competitiveness

^[1] Kellogg College, University of Oxford, UK
Institute of Future Studies for Development 87/110 Modern Town Tower 14th Floor,
Sukhumvit 63, SoiEkamai 3, Wattana, Bangkok 10110, Thailand. Tel.: +66 2382 1560-2,
E-mail: kriengsak@kriengsak.com

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน รวดเร็ว รุนแรง กว้างขวาง ครอบคลุมหลายมิติ ทั้งขนาด และทิศทาง จึงทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้างต่อภาครัฐในการบริหารจัดการประเทศ ต่อภาคธุรกิจในการดำเนินธุรกิจ และภาคประชาชนในการดำเนินชีวิต ดังนั้นเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาแนวโน้มในอนาคต เพื่อจะทำได้สามารถปรับตัวและเตรียมตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วทั้งที่

แนวโน้มใหญ่ของโลก ปี ค.ศ. 2020

แนวโน้มหลักที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก ปี ค.ศ. 2020 ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงอย่างน้อย 6 ด้าน โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

ในปี ค.ศ. 2010 โลกมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 6.8 พันล้านคน และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 7.7 พันล้านคน ในปี ค.ศ. 2020 (Kochhar, 2014) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรนี้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ดังนี้

1.1 โลกเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

การพัฒนาทางเศรษฐกิจและการแพทย์มีผลทำให้ประชากรมีอายุยาวนานขึ้น โดยการคาดการณ์ ในปี ค.ศ. 2020 ประชากรที่อายุน้อยกว่า 15 ปี จะเพิ่มขึ้นจาก 1.8 พันล้านคนเป็น 2 พันล้านคน ประชากรอายุ 15 - 64 ปี (วัยทำงาน) จะเพิ่มขึ้นจาก 4.5 พันล้านคน เป็น 5 พันล้านคน และประชากรที่อายุมากกว่า 65 ปี (วัยชรา เกษียณ) จะเพิ่มขึ้นจาก 500 ล้านคน เป็น 700 ล้านคน (Kochhar, 2014) โดยหลังจากปี ค.ศ. 2020 เป็นต้นไป จำนวนคนชราจะเพิ่มมากกว่าเด็ก ทำให้โลกเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเต็มรูปแบบ

1.2 ประชากรผิวสีจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น

ในปี ค.ศ. 2020 เอเชียยังเป็นคนกลุ่มใหญ่ โดยจีนยังคงมีประชากรมากที่สุด ในโลก แต่สัดส่วนของประชากรโลกปี ค.ศ. 2010 เทียบกับปี ค.ศ. 2020 จะมีประชากรจาก แอฟริกาและอินเดียจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยประชากรในแอฟริกาจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14.1 เป็นร้อยละ 16.5 ของประชากรโลก โดยเฉพาะประเทศไนจีเรีย ซึ่งจะมีประชากรเกิดขึ้นจำนวนมาก และอินเดียจะมีประชากรเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.4 เป็นร้อยละ 17.9 ขณะที่กลุ่มอื่นนั้นสัดส่วนลดลงเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรโลก (Fésüs, Rillaers, Poelman, and Gáková, 2008)

สถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชากรผิวสีจากแอฟริกาจะเข้ามาับบทบาทมากขึ้น ทั้งในแง่ของการเป็นผู้บริโภคและการเป็นแรงงานในระบบเศรษฐกิจโลก ซึ่งภาพที่กล่าวถึงนี้ จะยังมีความชัดเจนขึ้นในระยะยาวภายในปี ค.ศ. 2050

1.3 การขยายตัวของความเป็นเมืองสูงขึ้น

ประชากรที่เพิ่มจำนวนสูงขึ้นทำให้ประชากรอยู่กันหนาแน่นขึ้นในพื้นที่ที่จำกัด ทำให้ความเป็นเมืองแต่ละพื้นที่สูงขึ้น ปี ค.ศ. 2014 ประชากรโลกประมาณร้อยละ 54 อาศัยอยู่ในเมือง แต่เมื่อความเป็นเมืองขยายตัวขึ้น จะทำให้ประชากรจะอาศัยอยู่ในเมืองเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 66 ในปี ค.ศ. 2050 โดยแอฟริกาและเอเชียจะมีอัตราการขยายตัวของความเป็นเมืองสูง เมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น กล่าวคือ จากร้อยละ 40 เป็นร้อยละ 56 และจากร้อยละ 48 เป็นร้อยละ 64 ในปี ค.ศ. 2050 ตามลำดับ (United Nation, 2014)

1.4 แม็กนาซิตี (magna-city) จะเกิดขึ้นหลายแห่งทั่วโลก

จำนวนประชากรที่เพิ่มสูงขึ้นจะทำให้เมืองมีขนาดใหญ่ขึ้น ในอนาคตจะมีแม็กนาซิตีเกิดขึ้นหลายแห่งทั่วโลก โดยแม็กนาซิตีในที่นี้ หมายถึง เมืองที่มีประชากรมากกว่า 50 ล้านคนอาศัยอยู่ในอนาคตแม็กนาซิตีจะเกิดขึ้นหลายแห่ง เนื่องจาก

1) จำนวนเมืองที่เพิ่มขึ้นทั้งเมืองใหม่ เมกะซิตี (megacity) (ประชากรตั้งแต่ 10 – 19 ล้านคน) และเมตะซิตี (metacity) (ประชากรตั้งแต่ 20 – 49 ล้านคน) ซึ่งเมืองใหญ่เหล่านี้มีโครงสร้างเมืองที่รองรับการขยาย ทำให้เกิดแรงเหวี่ยงในการพัฒนาเป็นแม็กนาซิตีได้ง่ายขึ้น

2) การลงทุนทางโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน รถไฟ สนามบิน เป็นต้น ทำให้การเชื่อมต่อคมนาคมระหว่างพื้นที่ที่กว้างใหญ่ห่างไกล ทำได้สะดวกขึ้น

3) นโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมที่เอื้ออำนวย เช่น นโยบายการสร้างงาน สร้างคน สร้างประเทศของจีน ด้วยการแบ่งโซนและผนวกรวมเมือง เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เป็นต้น

1.5 ความต้องการอาหาร น้ำ พลังงานจะเพิ่มสูงขึ้น

1) อาหาร: ทวีปที่มีการขยายตัวของความต้องการอาหารมากที่สุด คือ แอฟริกา เนื่องจาก ประชากรที่จะขยายตัวมากขึ้นมากกว่าภูมิภาคอื่น (Hilderink, Brons, Ordoñez, Akinyoade, Leliveld, Lucas and Kok, 2012) ปี ค.ศ. 2020 โลกจะยังคงมี

อาหารเพียงพอ ต่อความต้องการ อย่างไรก็ตามจากงานศึกษาของ Ray, Mueller, West and Foley (2013) พบว่า ปี ค.ศ. 2050 การผลิตอาหารอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชากรโลก

2) น้ำ: ตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบันประชากรโลกบริโภคน้ำเพิ่มขึ้น 2 เท่า และในปี ค.ศ. 2030 คาดว่าการบริโภคน้ำจะเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 25 (Wild, Francke, Menzli and Schon, 2007) ทำให้ประชากรโลกจำนวนร้อยละ 50 จะต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำ (water-stressed areas) (OECD, n.d.) ซึ่งนำไปสู่สถานการณ์ที่ครัวเรือน อุตสาหกรรม ภาคเกษตร ต้องแย่งน้ำกันใช้ในการผลิตและการบริโภค

3) พลังงาน: ผลจากการเพิ่มจำนวนของประชากรและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้การบริโภคพลังงานขยายตัว จากการประมาณการของ International Energy Agency พบว่า ปี ค.ศ. 2020 ความต้องการพลังงานทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2010 ประมาณร้อยละ 10 (University of Twente, n.d.) โดยการใช้พลังงานทดแทน เช่น ลม โซลาร์เซลล์ ไบโอมแอส จะขยายตัวมากขึ้น เนื่องจาก พลังงานฟอสซิลสร้างมลภาวะและมีปริมาณจำกัด

1.6 การหดตัวของกำลังแรงงานในระดับโลก

เนื่องจาก ประชากรสูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นและประชากรเกิดใหม่ไม่สามารถทดแทนได้ทัน ทำให้กำลังแรงงานในหลายประเทศทั่วโลกหดตัวลง ในปี ค.ศ. 2020 หลายประเทศจะขาดแคลนแรงงาน แต่บางประเทศจะยังคงมีแรงงานส่วนเกิน เช่น ไนจีเรีย หรืออินโดนีเซีย เป็นต้น (Strack, 2014)

2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและอำนาจโลก

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและอำนาจโลกที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ได้แก่

กลุ่มที่ 1 มหาอำนาจทางเศรษฐกิจเดิม

1) สหรัฐอเมริกา

ในปี ค.ศ. 1973 สหรัฐอเมริกามีขนาดเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 1 ของโลกและยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยในปี ค.ศ. 2010 - 2020 เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาจะยังคงมีขนาดใหญ่กว่าจีนและญี่ปุ่น แต่ในปี ค.ศ. 2030 เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาก็จะกลายเป็นอันดับ 2 และจีนจะพัฒนาขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับ 1 ของโลก และอินเดียจะขึ้นมาเป็นอันดับที่ 3 (The Economist, 2011 cited Subramanian, 2011)

2) สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปเคยเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในยุค ค.ศ. 1870 จากนั้นเริ่มถดถอยลงในยุค ค.ศ. 1973 ถูกแซงโดยสหรัฐและญี่ปุ่น หลังจากนั้นจะถูกจีนแซงหน้าไปด้วยเช่นเดียวกัน โดยในปี ค.ศ. 2020 อังกฤษและเยอรมัน จะยังคงเป็นแกนนำสำคัญของสหภาพยุโรป

กลุ่มที่ 2 มหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ (BRICSJAM) ^[2]

ความถดถอยของมหาอำนาจในอดีตอย่างสหรัฐและสหภาพยุโรป ทำให้โลกต้องการขั้วอำนาจที่สาม เช่น BRICSJAM โดย BRICS ในที่นี้หมายถึง ก่อนอื่นหลายปีก่อนซึ่งเป็นแกนหลักของกลุ่ม และ JAM หรือแอมซนมบิง หมายถึง ตัวเชื่อมที่ช่วยสร้างความเป็นอารยธรรมบูรณาการใหม่ให้เกิดขึ้นนอกขั้วตะวันตกให้เกิดขึ้น เนื่องจากอารยธรรมเกิดขึ้นเองไม่ได้ต้องมีหลายองค์ประกอบช่วยสร้างให้เกิดขึ้น ซึ่ง BRICSJAM เป็นตัวย่อของประเทศและกลุ่มประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศใน BRICSJAM ล้วนมีความสำคัญในการยึดโยงกันของอำนาจทั่วโลก โดย BRICSJAM ประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ดังนี้

1) บราซิล (B = Brazil)

ปัจจุบันบราซิลเป็นแกนนำโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจของทวีปอเมริกาใต้รายได้ประชาชาติสูงที่สุดในทวีป โดยเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5 ในช่วงทศวรรษ 2000 ขณะที่รายได้ประชาชาติต่อหัวประชากรของบราซิลนั้นสูงกว่าอินเดียประมาณ 3 เท่า และสูงกว่าจีนประมาณ 2 เท่า นอกจากนี้ บราซิลยังมีความพร้อมด้านพลังงาน มีแรงงานจำนวนมากและเป็นผู้ส่งออกหลักในด้านวัตถุดิบเพื่อการผลิต เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม แหล่งผลิตสินค้าเกษตรใหญ่ที่สุดของโลก เช่น กาแฟ ข้าวโพด ถั่วเหลือง (ธนาคารกสิกรไทย, 2553)

ปี ค.ศ. 2020 เศรษฐกิจบราซิลจะขยายตัวร้อยละ 106.20 ของขนาดเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 2006 โดยมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 10 ของโลก ในปี ค.ศ. 2020 แต่ในระยะยาวปี ค.ศ. 2050 เศรษฐกิจบราซิลจะขยายตัวสูงและขึ้นมายุ่ลำดับ 4 ของโลก (Goldman Sachs, 2007)

2) รัสเซีย (R = Russia)

รัสเซียถือว่าเป็นประเทศมหาอำนาจมาตลอด เคยเป็นคู่แข่งสหรัฐในช่วงสงครามเย็น ปัจจุบันรัสเซียยังคงมีอิทธิพลมากในเวทีโลก รัสเซียเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติ

^[2] แนวคิด BRICSJAM นำเสนอครั้งแรกโดย ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ในการประชุม The 3rd World Chinese Economic Forum “Linking East and West in a Globalised World” 3 - 4 พ.ย. 2554 ที่ประเทศมาเลเซีย

ทางด้านพลังงานมหาศาล มีแหล่งถ่านหินอันดับ 2 ของโลก ก๊าซธรรมชาติร้อยละ 35 ของโลก น้ำมันร้อยละ 20 ของโลก (ซูตีมา อริยะวัตรกุล, 2553) โดยในปี ค.ศ. 2020 เศรษฐกิจรัสเซียจะขยายตัวเป็นร้อยละ 160 จากปี ค.ศ. 2006 ขยับจากอันดับ 10 ขึ้นมาเป็นเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 8 ของโลก และจะขึ้นมาเป็นอันดับ 6 ในปี ค.ศ. 2050 (Goldman Sachs, 2007)

3) อินเดีย (I = India)

อินเดียเป็นมหาอำนาจที่กำลังพุ่งทะยานขึ้น โดยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7 ต่อปีในปัจจุบัน (Mohan and Kapur, 2015) ขนชั้นกลางที่มีกำลังซื้อสูงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีประชากรถึง 1.2 พันล้านคน มากกว่าสหรัฐอเมริกาประมาณ 4 เท่า อินเดียจึงเป็นแหล่งแรงงานจำนวนมากที่มีคุณภาพ มีการศึกษาดี มีความพร้อมทางภาษาอังกฤษ ค่าแรงไม่สูง และเป็นแหล่งให้บริการในลักษณะการรับเหมาช่วง (Outsource) ให้กับบริษัทในสหรัฐอเมริกาและยุโรป รวมทั้งเป็นผู้ส่งออกหลักในสินค้าซอฟต์แวร์และไอทีอีกด้วย

ในปีค.ศ. 2020 เศรษฐกิจอินเดียจะขยายตัวร้อยละ 213 เมื่อเทียบกับขนาดเศรษฐกิจในปี ค.ศ. 2006 ทำให้เศรษฐกิจอินเดียใหญ่เป็นอันดับ 6 ของโลก (จากอันดับ 11) โดยเศรษฐกิจอินเดียจะขยายตัวต่อเนื่องจนมีขนาดใหญ่อันดับ 3 ของโลกในปี ค.ศ. 2050 (Goldman Sachs, 2007)

4) จีน (C = China)

เศรษฐกิจจีนในช่วงหลายปีที่ผ่านมาขยายตัวอย่างต่อเนื่องเกือบร้อยละ 10 ต่อปี ทำให้เศรษฐกิจจีนขยายตัวแซงหน้าญี่ปุ่นขึ้นเป็นเศรษฐกิจขนาดใหญ่อันดับ 2 ของโลกรองจากสหรัฐในปัจจุบัน และในปี ค.ศ. 2030 เศรษฐกิจจีนได้รับการคาดหมายว่าจะกลายเป็นเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่สุดในโลก (Subramanian, quoted in Kurlantzick, 2011)

5) เกาหลีใต้ (K = South Korea)

ปัจจุบันเกาหลีใต้มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ติดอันดับต้น ๆ ของโลก แข่งหน้าประเทศในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ G7 / G8¹ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 โดยในปี ค.ศ. 2020 เศรษฐกิจเกาหลีใต้จะขยายตัว ร้อยละ 70 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006 ทำให้เศรษฐกิจ

¹ G7 คือ กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ 7 ประเทศ ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2518 โดยมีสมาชิกในการประชุมผู้นำครั้งแรก 6 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี และ ญี่ปุ่น ต่อมาประเทศแคนาดาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ในปี พ.ศ. 2519 และสหภาพยุโรป (European Union) ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในการประชุมปี พ.ศ. 2520 ดังนั้น สมาชิกของกลุ่ม G7 จึงมี 7 ประเทศ และ 1 กลุ่ม (European Union) ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม ในการประชุมปี พ.ศ. 2540 รัสเซียได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกและเข้าประชุมในเรื่องต่าง ๆ ยกเว้นด้านเศรษฐกิจ ซึ่งได้ใช้ชื่อว่าการประชุม G8 ("Group of Eight G8"), (2016)

มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 13 ของโลก (ลดลงเล็กน้อยจาก อันดับ 12 ในปี ค.ศ. 2006) โดยในปี ค.ศ. 2050 เกาหลีใต้จะยังคงรักษาสถานะอยู่ที่อันดับ 13 ของโลกเอาไว้ได้ (Goldman Sachs, 2007)

6) แอฟริกาใต้ (S = South Africa)

ประเทศแอฟริกาใต้เป็นส่วนหนึ่งของ BRICS เป็นแกนนำในทวีปแอฟริกา มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองในทวีปแอฟริการองจากไนจีเรีย มีภาคการเงินการธนาคาร และอุตสาหกรรมการผลิตที่แข็งแกร่ง เป็นประเทศผู้ส่งออกเหล็ก ถ่านหิน และอัญมณีรายใหญ่ของโลก มีโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษาที่รัฐบาลอังกฤษวางไว้เข้มแข็งมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในแอฟริกา (Department of South Asian, Middle East and African Affairs, 2010)

7) ญี่ปุ่น (J = Japan)

ปัจจุบันญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับสามของโลก รองจากสหรัฐอเมริกาและจีน ซึ่งถึงแม้จีนจะมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ขึ้นอย่างต่อเนื่องจนมีขนาดใหญ่กว่าญี่ปุ่นแล้วในปัจจุบัน แต่อำนาจซื้อของญี่ปุ่น หรือรายได้ต่อหัวประชากร (GDP per capita) ของญี่ปุ่นยังคงสูงกว่าจีนถึง 10 เท่า (*"Economy of Japan"*, n.d.)

ในปี ค.ศ. 2020 เศรษฐกิจญี่ปุ่นจะขยายตัวร้อยละ 20.5 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006 ซึ่งถือว่าต่ำเมื่อเทียบกับประเทศเกิดใหม่ทั้งหลาย เศรษฐกิจญี่ปุ่นจะใหญ่เป็นอันดับ 3 รองจากจีนและสหรัฐอเมริกา แต่ในระยะยาว ญี่ปุ่นจะถูกหลายประเทศแซงขึ้นไป โดยในปี ค.ศ. 2050 เศรษฐกิจญี่ปุ่นจะอยู่ในอันดับ 8 ของโลก (Goldman Sachs, 2007)

8) อาเซียน (A = ASEAN)

อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีประชากรมากถึง 600 ล้านคน เศรษฐกิจมีขนาดใหญ่เนื่องจาก มีสมาชิกรวมกัน 10 ประเทศ โดยในปี ค.ศ. 2020 อินโดนีเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ จะก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจมากขึ้นในระดับโลก

ในปี ค.ศ. 2020 เศรษฐกิจอินโดนีเซียจะขยายตัว ร้อยละ 114.86 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006 ก้าวขึ้นจากอันดับที่ 15 ขึ้นมาอยู่ที่ 14 ของโลก ซึ่งเป็นผลจากการมีประชากรมาก ทำให้มีกำลังแรงงานมากและมีกำลังซื้อสูง (Goldman Sachs, 2007)

ส่วนเวียดนาม ปี ค.ศ. 2020 เศรษฐกิจจะขยายตัวร้อยละ 396.36 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006 (Goldman Sachs, 2007) ซึ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเวียดนามเป็นผลมาจากการมีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก มีชายฝั่งทะเลยาวถึง 3,260 กิโลเมตรอุดมไปด้วยอาหารทะเล น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งการเมืองมีเสถียรภาพ นโยบายได้รับการสานต่อเนื่อง และแรงงานมีคุณภาพ (Thailand Board of Investment, 2010)

ขณะที่ฟิลิปปินส์ ในปี ค.ศ. 2020 เศรษฐกิจฟิลิปปินส์จะขยายตัวร้อยละ 147 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006 ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดี การพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ และการขยายตัวของประชากรที่มีการศึกษาดี ในปี ค.ศ. 2050 เศรษฐกิจฟิลิปปินส์จะขยายตัวร้อยละ 2,472 เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006 ซึ่งทำให้เศรษฐกิจฟิลิปปินส์เติบโต เป็นอันดับที่ 18 ของโลก เหนืออิตาลี (19) (Remo, 2012)

9) ประเทศในตะวันออกกลาง (M = Middle East)

ตะวันออกกลางเป็นอีกกลุ่มที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก เนื่องจากมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะน้ำมัน กลุ่มประเทศที่ร่ำรวยในภูมิภาคนี้ คือ ประเทศในกลุ่มอ่าวอาหรับ (Gulf State) ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย ยูเออี กาตาร์ คูเวต บาห์เรนและโอมาน กลุ่มเหล่านี้จะเป็นแกนนำของประเทศในตะวันออกกลาง โดยในปี ค.ศ. 2030 เศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มตะวันออกกลางจะมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 4 ของจีดีพีโลกและจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5 ในปี ค.ศ. 2050 (The Economic Times, 2011)

กลุ่มที่ 3 มหาอำนาจทางเศรษฐกิจในอนาคต

1) โปแลนด์ (Poland)

โปแลนด์เป็นประเทศเดียวในสหภาพยุโรปที่ไม่ประสบภาวะเศรษฐกิจถดถอยในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2008 ปัจจุบันผู้บริโภคชาวโปแลนด์มีรายได้สูงขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มชนชั้นกลางที่มีมากขึ้น ทำให้สินค้าที่มีตราสินค้าและคุณภาพดีเป็นที่ต้องการ โปแลนด์ประสบความสำเร็จด้วยดีในการดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจาก ประเทศตั้งอยู่ใจกลางยุโรป กำลังแรงงานจำนวนมาก เป็นสมาชิกยูโร มีเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจที่มั่นคง รวมทั้งหนี้ภาครัฐไม่สูง (Business Information Center, 2015)

ปี ค.ศ. 2020 โปแลนด์จะถูกจัดอยู่ในกลุ่ม “2020 – Seven” ประกอบด้วย จีน รัสเซีย เปรู โปแลนด์ ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก โดยกลุ่มนี้ คือ กลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกในอนาคต (AT Kearney, n.d.)

2) เม็กซิโก (Mexico)

เม็กซิโกมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 15 ของโลก และขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี ปัจจุบันเป็นหนึ่งในสมาชิกกลุ่ม OECD มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงถึง 10,361 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี (เทียบกับไทยที่ 5,561 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี) และมีประชากรประมาณ 123 ล้านคน มากเป็นอันดับที่ 11 ของโลก (ขวัญใจ เทชเสนสกุล, 2558)

ปัจจัยที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเม็กซิโกให้เจริญเติบโตและมีเศรษฐกิจดี (Thailand Board of Investment: North America, 2013) ได้แก่

เม็กซิโกเป็นผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันรายใหญ่ของโลกในศตวรรษที่ผ่านมา

การอยู่ติดกับสหรัฐอเมริกา มีเงินรายได้จากสหรัฐอเมริกาไปยังเม็กซิโกจำนวนมหาศาล จากแรงงานที่อพยพไปยังสหรัฐอเมริกา ทั้งอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย

มาเฟียอเมริกันใช้เม็กซิโกเป็นที่พอกเงิน ถ่ายเทไปทำธุรกิจที่ถูกกฎหมาย จนเงินรวมเข้าไปในกระแสนักตบตี กระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ปี ค.ศ. 2020 เศรษฐกิจเม็กซิโกจะขยายตัวร้อยละ 104.7 จากปี ค.ศ. 2006 ทำให้เศรษฐกิจเม็กซิโกขยับจากอันดับที่ 13 มาอยู่ที่ 11 ในปี ค.ศ. 2020 ในระยะยาว ปี ค.ศ. 2050 เศรษฐกิจเม็กซิโกจะขยายตัวมากและขึ้นมามีอันดับที่ 5 ของโลก (Goldman Sachs, 2007)

3) ตุรกี (Turkey)

ตุรกีเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่และทันสมัย ที่ตั้งเป็นยุทธศาสตร์ระหว่างยุโรปตะวันออกกลาง และรัสเซีย มีพื้นที่กว้าง และที่ผ่านมาไม่เป็นคู่แข่งทางผลประโยชน์กับสหรัฐอเมริกา

เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2006 เศรษฐกิจตุรกีจะขยายตัวประมาณร้อยละ 115 ในปี ค.ศ. 2020 ทำให้เศรษฐกิจตุรกีมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 15 ของโลก (ลดลงจากอันดับที่ 14 ในปี ค.ศ. 2006) (Goldman Sachs, 2007)

การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างเศรษฐกิจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ เช่น

1) ผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อและคนชั้นกลางเกิดใหม่จำนวนมากทั่วโลก

การที่ประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่มีความมั่งคั่งมากขึ้น คนเหล่านี้มีรายได้ครัวเรือนมากกว่า 5 พันเหรียญสหรัฐต่อปี กลายเป็นกลุ่มคนชั้นกลางใหม่เกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้เกิดผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นอย่างมากทั่วโลก โดยเฉพาะในจีน อินเดีย และ เอเชีย (Bain & Company, Inc., 2011)

2) มหาเศรษฐีใหม่เกิดขึ้นทั่วโลก

นิตยสาร Hurun ของจีน จัดอันดับประเทศที่มีมหาเศรษฐีเงินดอลลาร์มากที่สุดในโลก โดยคำนวณจากคนร่ำรวยที่สุดจำนวนทั้งสิ้น 2,089 รายจากทั่วโลก พบว่า ประเทศที่ครองแชมป์อันดับ 1 ได้แก่ จีน มีมหาเศรษฐีอยู่ถึง 537 ราย รองลงมา คือ สหรัฐอเมริกา มี 430 รายอันดับ 3 คือ อินเดียมี 97 ราย และอันดับ 4 รัสเซีย ซึ่งตกจากอันดับที่ 3 จากการจัดอันดับเมื่อปีที่ผ่านมาเป็นอันดับ 4 มี 93 ราย (Hurun Research Institute, 2015)

3) เงินหยวนและยูโรจะกลายเป็นเงินสกุลหลักที่สำคัญอีกสกุลหนึ่งในระดับโลก

จากการที่เศรษฐกิจจีนจะแซงหน้าสหรัฐอเมริกา รวมทั้งการขยายตัวใหญ่ขึ้นของสหภาพยุโรป ธนาคารโลกคาดว่าเงินดอลลาร์สหรัฐจะสูญเสียสภาพการเป็นค่าเงินหลักของโลก โดยเงินยูโรและเงินหยวน จะกลายมาเป็นสกุลเงินที่ได้รับการยอมรับเทียบเท่ากับ

ดอลลาร์สหรัฐในอีกไม่ช้า โดยเฉพาะเงินหยวน จากการสำรวจนักลงทุน 200 คนในและนอกประเทศจีน ร้อยละ 53 เชื่อมั่นว่าเงินหยวนจะกลายเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศสกุลหลักของโลกทดแทนเงินดอลลาร์ได้ในอนาคต (Harjani, 2014)

4) การเพิ่มขึ้นของบริษัทยักษ์ใหญ่ในระดับโลก

ในปี ค.ศ. 2020 บริษัทข้ามชาติระดับโลกจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เป็นบริษัทที่มีขนาดและที่มาที่แตกต่างกัน ซึ่งบริษัทเหล่านี้จะมาจากทางเอเชียมากขึ้น บริษัทเหล่านี้จะขยายตัวและอยู่นอกเหนือการควบคุมของรัฐ ช่วยกระจายเทคโนโลยี และช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศกำลังพัฒนา (“The 2020 Global Landscape”, n.d.)

5) ความไม่เสถียรภาพทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

เป็นผลมาจากการเชื่อมโยงกันมากขึ้นทางเศรษฐกิจ ทั้งภาคการค้า การผลิต (แรงงานและปัจจัยการผลิต) ภาคการเงิน (เงินทุนเคลื่อนย้ายและเงินกู้ยืม) ทำให้ความไม่เสถียรภาพในพื้นที่หนึ่งส่งผลกระทบต่ออีกประเทศหนึ่งด้วย นอกจากนี้ผลจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอาจทำให้หนึ่งประเทศที่เศรษฐกิจจะล่อตัวอาจส่งผลให้เศรษฐกิจของทั้งกลุ่มชะลอตัวลงด้วย

3. การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี

ในอนาคต **นวัตกรรมจะเป็นกุญแจสำคัญ**ของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และความอยู่รอดทางธุรกิจ โดยการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ เช่น

3.1 เทคโนโลยีทำให้การผลิตเปลี่ยนไป

ตัวอย่างเช่น นาโนอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์มีขนาดเล็กลงไปได้อีก เช่น การผลิต “ชิพความจำ” ที่ใช้โมเลกุลของสสารเป็นทรานซิสเตอร์ แทนที่จะเป็นซิลิกอนทรานซิสเตอร์ดังที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีเครื่องพิมพ์สามมิติ ซึ่งเริ่มเป็นที่นิยมในปัจจุบัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการผลิต เป็นต้น

3.2 เทคโนโลยีทำให้การแพทย์เปลี่ยนไป

ในอนาคตนาโนเทคโนโลยีทางการแพทย์จะเจริญก้าวหน้าทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี เช่น การสร้างหุ่นยนต์จิ๋ว ที่สามารถเข้าไปรักษาโรค ซ่อมแซมผนังเซลล์ ทำลายไขมันที่อุดตันในเส้นเลือดหรือเนื้องอกในจุดที่ต้องการได้ โดยไม่ต้องผ่าตัด เป็นต้น หรือการใช้เซลล์ประติษฐานขนาดจิ๋ว เพื่อดักจับไวรัส เช่น เอดส์ ตับอักเสบ หรือ ใช้หัวใจใหญ่ แทนกลไกภูมิคุ้มกันของร่างกาย รวมทั้งการผลิตแก้วหูเทียม ผิวหนังเทียม ที่สามารถทำขึ้นมาทดแทนได้ง่ายดาย (ศิริศักดิ์ เทพาคำ, ม.ป.ป.) เป็นต้น

3.3 เทคโนโลยีทำให้การคมนาคมเปลี่ยนไป

การพัฒนาทางเทคโนโลยีจะมีผลทำให้การคมนาคมเปลี่ยนไป เช่น การพัฒนา รถที่ใช้เชื้อเพลิงจากอากาศ หรือรถพลังงานไฟฟ้า หรือใช้ก๊าซไฮโดรเจนเป็นเชื้อเพลิง เมื่อ รถไฟฟ้าและรถไฮบริดจ์ได้รับความสนใจจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สถานีประจุไฟฟ้าที่สามารถชาร์จไฟเข้าแบตเตอรี่ได้รวดเร็ว นอกจากนี้ในอนาคตจะมีการพัฒนาระบบขับอัตโนมัติ มีระบบสมองกล ช่วยหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุ หรือมีระบบสื่อสารระหว่างยานพาหนะและโครงสร้างพื้นฐานจราจรเพื่อทราบสภาพจราจรล่วงหน้า เพื่อปรับเปลี่ยนเส้นทางเดินทางหลีกเลี่ยงเส้นทางติดขัด ลดการสิ้นเปลือง และลดมลพิษ (ผู้จัดการออนไลน์, 2553) เป็นต้น

3.4 เทคโนโลยีทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไป

ในอนาคตจะมีการขยายตัวของ Smart City ที่ทำให้คุณภาพในการใช้ชีวิตในเมืองนั้นดีขึ้น ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลังงานของเมืองลง เช่น แสงไฟได้มาจากพลังงานแสงอาทิตย์ มีจุดจ่ายกระแสไฟให้กับรถที่ใช้พลังงานไฟฟ้าได้ชาร์จแบตเตอรี่ของรถแทนการเติมน้ำมัน ทุกสถานีรถประจำทางจะมีการติดตั้งจออิเล็กทรอนิกส์ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการมาของรถประจำทาง อุปกรณ์มือถือ สามารถเชื่อมโยงกับระบบของรถประจำทาง สามารถตรวจสอบเวลาที่แน่นอนที่รถจะมาถึง ผ่านแอปพลิเคชันในอุปกรณ์มือถือ มีกล้องวงจรปิดติดตั้งอยู่ทั่วเมือง มีเว็บไซต์แสดงให้เห็นถึงการจราจรแบบเวลาจริง เป็นต้น (iUrban, 2557)

3.5 เทคโนโลยีทำให้การเรียนรู้เปลี่ยนไป

การนำเทคโนโลยีมาใช้ทำให้การศึกษาเป็นสินค้าที่คนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ (Massification of Education) ช่วยให้คนเข้าถึงการศึกษาได้มากขึ้น นอกจากนี้เทคโนโลยียังถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้นบนคอมพิวเตอร์ ห้องเรียนเสมือนจริง ความร่วมมือดิจิทัล (digital collaboration) เป็นต้น

3.6 เทคโนโลยีทำให้เศรษฐกิจและการเงินเปลี่ยนไป

1) การทำงานบนโลกเสมือน

เนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้คนสามารถทำงานได้ทุกที่ และสามารถสื่อสารกันได้ตลอดเวลา

2) หุ่นยนต์ทดแทนแรงงาน

ตัวอย่างในประเทศญี่ปุ่น ตลาดหุ่นยนต์ใช้งานตามบ้านจะขยายตัวอย่างมาก

เนื่องจาก อัตราเพิ่มประชากรในญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลงอย่างรวดเร็ว ประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ทำให้ขาดแคลนแรงงานในประเทศ ขณะที่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ยุโรปและอเมริกา มีแนวโน้มเช่นเดียวกัน (ผู้จัดการออนไลน์, 2553)

3) เงินดิจิทัล (Crypto currencies) จะท้าทายระบบการเงินโลก

เงินดิจิทัลจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ในอนาคตกระเป๋าเงินดิจิทัลจะถูกนำมาใช้มากขึ้น ร้อยละ 48 ของผู้ใช้สมาร์ทโฟน อยากใช้โทรศัพท์ในการจ่ายค่าสินค้าและบริการร้อยละ 80 เชื่อว่าสมาร์ทโฟนจะเข้ามาแทนที่กระเป๋าเงินในปี ค.ศ. 2020 (ผู้จัดการออนไลน์, 2558)

4. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ในปี 2020 จะมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหลายประการ เช่น

4.1 ผู้หญิงเข้ามามีส่วนในกำลังแรงงานมากขึ้น

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 ผู้ชายมีสัดส่วนในตลาดแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่สัดส่วนของผู้หญิงมีมากขึ้น ใน ปี ค.ศ. 2020 แนวโน้มนี้จะคงอยู่ โดยสัดส่วนของแรงงานผู้หญิงในระบบเศรษฐกิจจะยิ่งสูงขึ้น เป็นผลมาจากกำลังแรงงานที่ลดน้อยลง จากการเปลี่ยนแปลงประชากร ทำให้ผู้สูงอายุมากขึ้น และประชากรวัยเด็กลดน้อยลง (Valev, 2014)

4.2 ภาครัฐเล็กลงแต่ฉลาดขึ้น

ในอนาคตบทบาทของภาครัฐต้องปรับตัว ทำงานให้ฉลาดขึ้น (smarter) มีขนาดเล็ก (slimmer) และให้บริการดีขึ้น (better) เนื่องจาก ความจำกัดของงบประมาณ ทำให้ต้องฉลาดขึ้นและต้องเล็กลง ความคาดหวังของประชาชนต่อภาครัฐ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว มีส่วนทำให้ภาครัฐต้องให้บริการดีขึ้น

4.3 โรคระบาดชนิดใหม่ ๆ

ในอนาคตโลกจะต้องเผชิญกับโรคระบาดใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน การเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อมของโลก รวมทั้งการพัฒนาการติดต่อสื่อสารและคมนาคมระหว่างกันที่สะดวกขึ้น มีผลทำให้การแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ เกิดได้ง่ายขึ้น

4.4 การค้นหาทางจิตวิญญาณ

การแข่งขันทางเศรษฐกิจที่รุนแรงขึ้น ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่างเปล่าทางจิตวิญญาณ ด้วยเหตุนี้ในอนาคตบุคคลจึงแสวงหาเรื่องจิตวิญญาณ เพื่อมาเติมเต็มในชีวิตมากขึ้น

5. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมโลก

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั่วโลก คาดว่าจะเพิ่มถึงร้อยละ 25 ในปี ค.ศ. 2020 เนื่องจาก การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซเรือนกระจกจากภาคพลังงาน โดยจีนจะเป็นประเทศที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกปริมาณมากที่สุดในโลก นักวิจัย พบว่า จุดเปลี่ยนของสภาพอากาศที่เลวร้ายจะเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2020 เริ่มจากอินโดนีเซีย และกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก (The Washington Post, 2013)

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (OECD, 2012) ได้แก่

5.1 อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้น

คาดว่าโลกจะมีอุณหภูมิเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3 - 6 องศาเซลเซียส ซึ่งเกินเป้าที่ได้ตกลงกันไว้ระหว่างประเทศว่าจำกัดให้อยู่ใน 2 องศาเซลเซียส

5.2 มลภาวะทางอากาศแย่ลง

จำนวนการตายก่อนกำหนดอายุจากการได้รับฝุ่นละออง คาดว่าจะมากกว่าสองเท่าของปัจจุบัน ในทุกภูมิภาค ประชาชนที่จะอยู่ในเขตฝุ่นละอองเกินมาตรฐานจะสูงขึ้น

5.3 ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง

ความหลากหลายทางชีวภาพบนบกทั่วโลก พื้นที่ป่าไม้สมบูรณ์ทั่วโลก คาดว่าจะลดลงร้อยละ 13 เป็นต้น

6. การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

6.1 จาก ประชาธิปไตย สู่ อารยาธิปไตย

ขณะนี้ มีสัญญาณว่าประชาธิปไตยทั่วโลกกำลังน่าเป็นห่วง (Diamond, 2008)

1) จำนวนประเทศที่เป็นประชาธิปไตยไม่เปลี่ยนแปลงนานนับทศวรรษ

ช่วงทศวรรษ 2000 มี 120 ประเทศ จาก 192 ประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 63 ของทั้งโลก ถูกนับเป็นประชาธิปไตยและมีการเลือกตั้ง แต่ปี ค.ศ. 2012 เหลือ 118 ประเทศ จาก 194 ประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 61 ของทั้งโลก (Freedom House, 2013)

2) จำนวน Democratic Breakdown เพิ่มขึ้นทั่วโลก

หากพิจารณากระบวนการย้อนกลับของประชาธิปไตย จากการทำรัฐประหาร ซึ่งจัดตั้งให้ประชาธิปไตยถอยหลัง โดยประมาณ 1 ใน 5 ของประเทศที่เป็นประชาธิปไตย ปัจจุบันกำลังเข้าสู่ภาวะดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่าการย้อนกลับของประชาธิปไตยเกิดขึ้น 30 ครั้ง ใน 35 ปีที่ผ่านมา แต่ใน 3 ปีที่ผ่านมา เกิดการย้อนกลับของประชาธิปไตยถึง 9 ครั้ง

3) ระดับของเสรีภาพประชาชนทั่วโลกลดลง

ปี ค.ศ. 2006 – 2011 ประเทศที่ถูกจัดให้เป็นประเทศเสรี (free country) ลดลงอย่างต่อเนื่อง ปี ค.ศ. 2006 จาก 90 จาก 193 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 47 เหลือ 87 ประเทศ จาก 195 ประเทศในปี ค.ศ. 2011 หรือคิดเป็นร้อยละ 45 สถานการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับกระแสการเป็นประชาธิปไตยของโลก การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการที่สังคมกำลังเคลื่อนเข้าสู่คลื่นลูกที่ 6 สังคมแห่งความดี หรือ สังคมอารยะ^[2]

ในอนาคตสังคมจะเคลื่อนจากสังคมแห่งปัญญาผ่านการปฏิบัติความดี เพื่อไปสู่สังคมที่มีความดีมากกว่า ปัจจุบันนี้สังคมเริ่มมีกระแสการเรียกร้อง ให้เกิดมาตรฐานด้านคุณธรรมระบบที่มีคุณธรรม โปร่งใส ภาคส่วนต่าง ๆ ถูกเรียกร้องที่ต้องมีธรรมาภิบาลและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ในอนาคตการเมืองจากประชาธิปไตยจะกลายเป็น อารยาธิปไตย^[3] (ประชาธิปไตยบนฐานธรรมาธิปไตย หรือการใช้คุณธรรม ความดีงาม เป็นฐานอำนาจ)

6.2 การลดน้อยลงของอำนาจอธิปไตยของชาติ

ในอนาคตมีแนวโน้มว่าประเทศจะมีอำนาจอธิปไตยน้อยลง เนื่องจาก

1) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองภายในภูมิภาค

เป็นผลทำให้ประเทศอาจต้องสละอำนาจอธิปไตยของตนในบางระดับ เพื่อผลประโยชน์ของชาติและเพื่ออาศัยพลังของกลุ่มในการสร้างอำนาจต่อรองกับภายนอก เช่น

ก. การขยายจำนวนสมาชิกของประเทศในอียู

มีอีกหลายประเทศที่กำลังรอเข้าเป็นสมาชิกของอียู เช่น อัลบาเนีย ไชเชนแลนด์ มาเซโดเนีย มอนเตเนโกร เซอร์เบีย และตุรกี ซึ่งคาดว่าจะการเจรจาให้ประสบความสำเร็จครบทุกประเทศต้องใช้เวลายาวนานหลายปี (“Enlargement of the European Union”, n.d.)

ทั้งนี้ สหภาพยุโรปมีข้อตกลงเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายการคลังร่วมกัน ประเทศที่จะเข้าเป็นสมาชิก ต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ เช่น ประเทศสมาชิกมีหนี้สาธารณะได้ไม่เกินร้อยละ 60 ของจีดีพี ขาดดุลงบประมาณไม่เกินร้อยละ 3 ของจีดีพี เป็นต้น

² แนวคิดเรื่องสังคมอารยะ ถูกอธิบายอยู่ในหนังสือสยามอารยะมานิเฟสโต ของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2555) เรื่องคลื่นอารยะ 7 ลูก โดยคลื่นลูกที่ 0 คือสังคมเร่ร่อน คลื่นลูกที่ 1 สังคมเกษตรกรรม คลื่นลูกที่ 2 สังคมอุตสาหกรรม คลื่นลูกที่ 3 สังคมข้อมูลข่าวสาร คลื่นลูกที่ 4 สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ คลื่นลูกที่ 5 สังคมแห่งปัญญา และคลื่นลูกที่ 6 สังคมแห่งความดี หรือ สังคมอารยะ

³ แนวคิดอารยาธิปไตย ถูกนำเสนออย่างเป็นทางการครั้งแรกในการปาฐกถา ณ ที่ประชุมสมัชชาสยามอารยะ วันศุกร์ที่ 2 เมษายน 2553 – อ่านเพิ่มเติม ใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2555). *สยามอารยะ มานนิเฟสโต: แดงการณสยามอารยะ*. กรุงเทพฯ: บริษัทซัคเซสมิเดีย.

ข. การพัฒนาเป็นสหภาพการคลังของอียู

ปัจจุบันสหภาพยุโรปมีการใช้นโยบายการเงินร่วมกัน มีการใช้เงินสกุลเดียวกัน คือ ยูโร แต่ว่าการตัดสินใจจะจัดเก็บภาษีอย่างไร จะใช้จํายงบประมาณอย่างไรนั้น ยังคงเป็นการตัดสินใจของแต่ละประเทศ ซึ่ง Acemoglu and Robinson (2012) อธิบายว่า รากปัญหาของวิกฤตที่เกิดขึ้นในยุโรปนั้นมาจากการเป็นสหภาพการเงิน (currency union) โดยขาดการเป็นสหภาพการคลัง (fiscal union) เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างความมั่นคงให้ภูมิภาค มีแนวโน้มว่าอียูจะไปในทิศทางนี้ แต่ละประเทศต้องสละอำนาจอธิปไตยของตนเองระดับหนึ่ง

2) แรงกดดันจากกลุ่มทุนข้ามชาติขนาดใหญ่

ปัจจุบันเราเห็นกรณีที่กลุ่มทุนข้ามชาติขนาดใหญ่ มีส่วนกดดันการกำหนดนโยบายภาครัฐ เช่น กรณีการประกาศใช้มาตรการการบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรยา (Compulsory Licensing - CL) ของไทย บริษัทยาขนาดใหญ่กังวลว่าต้องสูญเสียผลประโยชน์มหาศาล จึงพยายามใช้มาตรการกดดันให้ไทยยกเลิกบังคับใช้ซีแอล เป็นต้น ในอนาคตเหตุการณ์นี้จะคงอยู่และจะยิ่งมีมากขึ้น จากการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น และความเป็นโลกาภิวัตน์ รัฐบาลต่าง ๆ จะถูกกดดันจากกลุ่มทุนอาจมีผลทำให้ต้องสูญเสียอำนาจอธิปไตยในบางระดับ

6.3 โลกอาจจะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 3

โลกในอนาคตมีความเสี่ยงว่าจะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 3 สาเหตุของการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 3 อาจมาจาก

1) การลุกลามของสงครามย่อย ๆ ที่มีอยู่จำนวนมาก

ขณะนี้สงครามได้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นการสู้รบในอิรัก สงครามกลางเมืองในซีเรีย ความขัดแย้งของอิสราเอลกับปาเลสไตน์ในเรื่องฉนวนกาซา ความไม่สงบในลิเบีย ความขัดแย้งในยูเครน หรือความขัดแย้งบริเวณเอเชียแถบทะเลจีนใต้ (ซัซรินทร์ ไชยวัฒน์, 2557) โอกาสที่การใช้กำลังทหาร หรือการทำสงครามในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง จะลุกลามไปเชื่อมต่อกับพื้นที่อีกพื้นที่หนึ่งเป็นไปได้สูงขึ้น

2) สหรัฐอเมริกา อาจต้องก่อสงครามเพื่อรักษาความเป็นมหาอำนาจ

ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สหรัฐอเมริกา ดูแลระเบียบโลก แต่ขณะนี้ความเป็นมหาอำนาจโลกของสหรัฐอเมริกา กำลังโดนท้าทายโดยรัสเซียและจีน หาก

สหรัฐอเมริกาต้องเผชิญวิกฤตเศรษฐกิจอีกครั้งดังเช่นที่เคยเกิดขึ้น อาจทำให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาไม่สามารถรักษาความเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของโลกและรักษาเงินดอลลาร์ให้เป็นเงินสกุลหลักของโลกได้อีกต่อไป ดังนั้น จึงมีเพียงวิธีเดียวที่สหรัฐอเมริกาจะสามารถคงความเป็นมหาอำนาจของโลกต่อไปได้ คือ การก่อสงครามโลกเพื่อหวังว่าจะชนะและกลับมาเขียนระเบียบการเงินโลกใหม่อีกครั้ง (สำนักข่าว IMM, 2557 อ้างถึง ทนง ชันทอง, ม.ป.ป.)

3) การเกิดขึ้นของสงครามแย่งชิงทรัพยากร

เนื่องจาก ทรัพยากรมีอยู่จำกัด แต่ประชากรโลกมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก มีความเป็นไปได้เช่นเดียวกันที่ การแย่งชิงทรัพยากร น้ำ อาหาร แร่ธาตุ และพลังงานที่มีจำกัดจะนำไปสู่ความขัดแย้งในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งอาจลุกลามไปในบริเวณกว้างได้

โอกาสและการปรับตัวของภาคธุรกิจในอนาคตจากกระแสแนวโน้มหลักของโลก

หลังจากพิจารณาแนวโน้มหลักที่เกิดขึ้นในโลกด้านต่าง ๆ แล้ว หากวิเคราะห์ถึงโอกาสและแนวทางการปรับตัวของภาคธุรกิจจากแนวโน้มดังกล่าว บนกรอบแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด 7 ประการ (Marketing Mix 7P's) (Bitner and Booms, 1981) ซึ่งมีความครอบคลุมมิติต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจค่อนข้างครบถ้วน ในแต่ละองค์ประกอบของกรอบแนวคิดนี้ ผู้ประกอบการอาจปรับตัวเพื่อเตรียมตัวรองรับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ดังนี้

P 1: Product – พัฒนาสินค้าและบริการให้ตรงความต้องการของตลาด

1. สินค้าอาหาร เนื่องจาก ประชากรเพิ่มจำนวนขึ้น ความต้องการอาหารเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามปัจจัยในการผลิต เช่น ที่ดินและน้ำมีปริมาณเท่าเดิม ซึ่งทำให้ผู้ผลิตอาหารและเกษตรกรจำเป็นต้องมีวิธีการผลิตที่ฉลาดขึ้น เช่น การทำเกษตรที่ใช้พื้นที่และน้ำน้อย การทำสวนผักแนวตั้ง (Seneviratne, 2012) เป็นต้น

2. สินค้าพลังงาน / ประหยัดพลังงาน ในอนาคต พลังงานและน้ำจะมีความขาดแคลนมากขึ้น ทำให้สินค้าที่ช่วยประหยัดพลังงานและน้ำจะเป็นที่ต้องการมากขึ้น รวมทั้งสินค้าที่เกี่ยวกับพลังงานทางเลือก พลังงานทดแทน เช่น พลังงานจากลม โซลาร์เซลล์ หรือเครื่องใช้ในบ้าน ในอาคารที่ประหยัดพลังงาน ประหยัดน้ำ เป็นต้น

3. สินค้าสำหรับผู้สูงอายุ สินค้าและบริการเพื่อสุขภาพ ที่ออกแบบสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุจะเป็นที่ต้องการมากขึ้นในอนาคต เนื่องจาก โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลง

จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ทำให้สังคมกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ นอกจากตัวสินค้าแล้ว องค์ประกอบอื่นมีความสำคัญไม่แพ้กัน เช่น การออกแบบสินค้าที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ การปรับรูปลักษณะสินค้า หรือเสริมฟังก์ชันให้เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน พกพาง่าย ตัวอักษรขนาดใหญ่ อ่านง่าย มีความแข็งแรง กระบวรอุปกรณ์ง่าย เป็นต้น

4. สินค้าเพื่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจาก ปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการรักษาสິงแวดล้อม สนใจบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ง่าย ธุรกิจรีไซเคิล สินค้าที่ปลอดภัยจากสารพิษต่าง ๆ จะเป็นที่ต้องการมากขึ้น เป็นต้น

5. ธุรกิจการก่อสร้าง ที่อยู่อาศัย เนื่องจาก ประชากรในหลายพื้นที่จะมีการขยายตัว ความต้องการที่อยู่อาศัยจะสูงขึ้น ทำให้ความต้องการบริการรับสร้างบ้าน และวัสดุก่อสร้างปูนซีเมนต์ หิน ดิน หวาย สำหรับการก่อสร้างที่อยู่อาศัยเพิ่มสูงขึ้นด้วย นอกจากนี้การที่ประชาชนอยู่ในพื้นที่เขตเมืองมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนายู่อาศัย สินค้าเกี่ยวกับบ้าน และการตกแต่งบ้านจะเป็นที่ต้องการเพิ่มขึ้นด้วย

6. ธุรกิจที่ตอบสนองไลฟ์สไตล์ของคนเมือง การขยายตัวของความเป็นเมือง จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองที่เพิ่มจำนวนขึ้น ทำให้ผู้บริโภคเพิ่มสำคัญกับปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ความเร็วในการบริโภคพกพาง่าย สินค้าที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนเมือง เช่น อาหารสำเร็จรูปพร้อมทาน จึงเป็นที่ต้องการมากขึ้น เป็นต้น

7. สินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปมาก ทำให้เกิดอุปสงค์สำหรับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีตามมา เช่น เทคโนโลยีด้านการศึกษา ห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual classrooms) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ เทคโนโลยีที่รองรับการเป็น ‘Smart City’ จุดจ่ายกระแสไฟให้กับรถที่ใช้พลังงานไฟฟ้า แอปพลิเคชัน และอุปกรณ์มือถือ ที่สามารถเชื่อมโยงกับระบบต่าง ๆ ทั้งในบ้านและในการเดินทาง เป็นต้น

8. สินค้าและธุรกิจท่องเที่ยว เนื่องจาก คนเกษียณเพิ่มจำนวนขึ้นตาม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรชนชั้นกลางที่มีอำนาจซื้อจากทั่วโลก ความเป็นเมืองที่สูงขึ้น จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น อาจทำให้ความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวสูงขึ้น และทำให้เกิดการลงทุนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

9. สินค้าที่ตอบสนองความต้องการด้านจิตวิญญาณ เนื่องจาก สังคมต้องการเติมเต็มด้านจิตวิญญาณมากขึ้น สินค้าที่ตอบสนองความต้องการทางด้านจิตวิญญาณจึงเป็นที่ต้องการ

มากขึ้น เช่น หนังสือธรรมะ บริการท่องเที่ยวเชิงความเชื่อและการแสวงบุญ วัดมณฑล เครื่องประดับที่มีความหมายด้านจิตวิญญาณ เป็นต้น

10. อาชีพบริการใหม่ ๆ เนื่องจาก เศรษฐกิจและสังคมที่มีความซับซ้อนขึ้น โลกในอนาคตจะเคลื่อนไปสู่ “คลื่นลูกที่ห้า” หรือเศรษฐกิจฐานปัญญา ทำให้เกิดอาชีพที่เจาะจงมากขึ้นเกิดขึ้น เช่น ผู้บริหารสูงสุดทางด้านการเงินของบริษัท (Chief Cultural Officer) นักวิเคราะห์ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ผู้ตรวจสอบอาหารชีวภาพ (Organic Food Auditor) เป็นต้น

P 2: Price - ไม่แข่งราคา แต่แข่งคุณภาพ

โดยหลักการตลาด ผู้ผลิตควรตั้งราคาที่เหมาะสมกับคุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งอื่น ๆ ในอนาคต ผู้ผลิตควรตั้งเป้าไม่แข่งด้วยราคา แต่แข่งด้วยคุณภาพ เนื่องจาก

- 1) จำนวนชนชั้นกลางที่กำลังซื้อเพิ่มจำนวนขึ้น และคนกลุ่มนี้ยินดีจ่ายเพื่อให้ตนเองมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 2) หมดยุคแรงงานราคาถูกไปแล้ว มีหลายประเทศที่แรงงานราคาถูกกว่าไทย

P 3: Place – เจาะตลาดต่างประเทศ

เศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลงไปสู่การค้าเสรีมากขึ้น ตลาดต่างประเทศเปิดกว้างมากขึ้น ผู้ประกอบการควรใช้โอกาสนี้ในการเจาะตลาดต่างประเทศ โดยตลาดที่น่าสนใจ เช่น

- 1) จีน อินเดีย และมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งกำลังซื้อสูง เพราะมีชนชั้นกลางจำนวนมาก
- 2) แอฟริกา เช่น ไนจีเรีย ซึ่งปัจจุบัน ไทยส่งออกข้าว อาหารทะเลกระป๋อง และอาหารแปรรูป ในอนาคต อุปสงค์ต่ออาหารของแอฟริกาจะเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก แอฟริกามีอัตราการเกิดสูง ทำให้มีประชากรจำนวนมาก
- 3) มหาอำนาจในอนาคต เช่น โปแลนด์ เม็กซิโก ตุรกี ตลาดเหล่านี้มีศักยภาพสูง และมีโอกาสที่ไทยจะขยายตลาดไปสู่ประเทศเหล่านี้

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังควรให้ความสนใจตลาดออนไลน์ เนื่องจากผู้บริโภคที่กำลังซื้ออยู่ทั่วโลก ซึ่งสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ประกอบกับคนในเมืองต้องการความสะดวกสบายมากขึ้น จะหันมาซื้อสินค้าและบริการออนไลน์สูงขึ้น

P 4: Promotion - ใส่เนื้อหาที่มีความหมายต่อจิตวิญญาณ

บุคคลจะค้นหาความหมายของชีวิตมากขึ้น มิได้ต้องการเพียงสินค้าที่ตอบสนองการใช้งาน (Functional) หรือ อารมณ์ (Emotional) เท่านั้น แต่ต้องเติมเต็มความปรารถนา ด้านจิตวิญญาณ (Human Spirit Fulfillment) ของบุคคลได้ด้วย การส่งเสริมการขาย โดยนำประเด็นต่าง ๆ ทางสังคม หรือสิ่งที่ตอบสนองความต้องการส่วนลึกของบุคคล เช่น การได้มีส่วนช่วยสังคม (ซื้อสินค้าแล้วได้ทำบุญด้วย) หรือช่วยรักษาสິงแวดล้อม จะช่วยดึงดูดผู้บริโภคได้มากขึ้น เป็นต้น

P 5: People – พัฒนาและรักษามูลค่าที่มีความสามารถ

เนื่องจาก แรงงานจะขาดแคลนมากขึ้นในอนาคต ขณะที่เทคโนโลยีจะได้รับการพัฒนามากขึ้น ความเป็นเมืองจะสูงขึ้น ความเป็นโลกาภิวัตน์มากขึ้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ภาคธุรกิจต้องปรับตัวในด้านบุคลากร เช่น

1) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป เช่น การอนุญาตให้แรงงานทำงานที่บ้าน หรือทำงานออนไลน์ เป็นต้น

2) พัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทักษะทางด้านภาษา และใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีในการฝึกอบรมบุคลากรมากขึ้น เช่น Web-based Training และระบบ webinars (Online Seminar) เป็นต้น

3) พยายามรักษามูลค่าที่มีความสามารถ เนื่องจาก จะมีการแข่งขันกันดึงดูดแรงงานที่มีความสามารถ เพราะแรงงานที่มีทั่วโลกจะลดลง โลกเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้แรงงานคุณภาพทั่วโลกขาดแคลน การรักษาบุคลากรเหล่านี้ไว้อาจทำได้โดยการกำหนดผลตอบแทนให้จูงใจ การให้สวัสดิการที่เพียงพอ การให้สวัสดิการที่เจาะจง กลุ่มผู้หญิงหรือกลุ่มผู้สูงอายุ การให้อำนาจในการตัดสินใจ มอบหมายงานที่มีคุณค่าและท้าทาย เป็นต้น

4) ผู้สูงอายุต้องทำงานนานขึ้น โดยจะมีการขยายการเกษียณอายุการทำงานออกไปมากขึ้น ทำให้ต้องมีการจัดสรรสวัสดิการที่เหมาะสม

5) เรียนรู้การบริหารจัดการคนหลายวัยที่อยู่ในที่ทำงาน เนื่องจากสถานประกอบการจะมีแรงงานที่มีวัยแตกต่างกันทำงานร่วมกันมากขึ้น หากขาดระบบบริหารจัดการบุคลากรที่ดีอาจทำให้เกิดความขัดแย้งได้

6) แหล่งแรงงานใหม่ของโลก ได้แก่ ไนจีเรีย (Nigeria) อินเดีย (India) ตุรกี (Turkey) อียิปต์ (Egypt) หรืออาจเรียกว่าประเทศใน NITE เป็นประเทศที่มีประชากรเกิดขึ้นมาก ทำให้เป็นแหล่งแรงงานสำคัญสำหรับโลกในอนาคต ซึ่งจะเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร

P 6: Physical Evidence - สร้างแบรนด์

Physical Evidence ในที่นี้ หมายถึง สิ่งที่ปรากฏต่อสายตาลูกค้า เช่น สี รูปร่าง แพคเกจ บรรยากาศภายในร้าน เป็นต้น ที่ทำให้ผู้บริโภคจดจำ คำว่า Physical Evidence ในแนวคิด 7Ps นี้ มีความหมายเหมือนคำว่า แบรินด์ หรือวิถีทางที่ผู้บริโภคจดจำธุรกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทุกองค์ประกอบที่ผู้บริโภครับรู้หรือสัมผัสได้

ผู้ประกอบการควรจะเรียนรู้การสร้างแบรนด์ของตัวเองให้เด่นชัด เนื่องจาก แนวโน้ม คนในอนาคตแสวงหาสิ่งที่มีความหมาย แบรินด์ที่เข้มแข็งสะท้อนค่านิยมของธุรกิจ และช่วยเชื่อมโยงทางจิตใจกับผู้บริโภค ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญกับผู้บริโภคในอนาคต

P 7: Process – พัฒนาระบบการผลิต

1) เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่อยู่เสมอ เพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีใหม่เกิดขึ้น เช่น นาโนอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์นาโน จักรกลนาโน เครื่องพิมพ์สามมิติ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการผลิตและการลดต้นทุนการผลิต รวมถึงการสร้างจุดขายให้สินค้าและบริการ เป็นต้น

2) รับผิดชอบต่อสังคมในทุกกระบวนการผลิต เพราะปัญหาสิ่งแวดล้อมในอนาคตจะรุนแรงขึ้น ผู้ผลิตที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้อาจถูกต่อต้านจากผู้บริโภคและสังคม

3) รวดเร็ว ชีวิตในเมืองมีความเร่งรีบ ผู้ผลิตควรปรับปรุงกระบวนการผลิตให้สามารถตอบสนองความต้องการได้รวดเร็ว และสามารถส่งมอบสินค้าและบริการได้รวดเร็วมากขึ้น

4) ใช้น้ำและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก ความขาดแคลนและความต้องการทรัพยากรที่เพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลทำให้ราคาน้ำและพลังงานในอนาคตปรับตัวสูงขึ้น

5) บริหารความเสี่ยงรูปแบบใหม่ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งจากโรคระบาด การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ภัยธรรมชาติ ความไม่สงบที่เกิดจากการเมือง ภัยก่อการร้าย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญใจ เทชนเสกกุล. (2558). เม็กซิโก...สปริงบอร์ดการส่งออกไทยไปสหรัฐ. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1442809934.
- ชัชรินทร์ ไชยวัฒน์. (2557). อวสานอเมริกา...ได้เวลาสงครามโลกครั้งที่ 3. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=552778>.
- ชุติมา อริยะวัตรกุล. (2553). BRICs กับความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมยานยนต์. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/businessopportunity/detail.php?ID=4567>.
- ธนาคารกสิกรไทย. (2553). Emerging market โมเดลใหม่ของเศรษฐกิจโลก. K Connect, 7(24), 30 - 80.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2553). 10 เทคโนโลยีที่น่าจับตามองสำหรับธุรกิจ. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9530000148732>.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2558). เผย 10 เทรนด์ยอดนิยม เชื้อปี 2020 จะมีหุ่นยนต์อยู่ในบ้าน. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://www.manager.co.th/Weekly54/ViewNews.aspx?NewsID=9580000009003>.
- ศิริศักดิ์ เทพาคา. (ม.ป.ป.). นานาเทคโนโลยี.....คลื่นลูกใหม่แห่งวงการวิทยาศาสตร์. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก http://elib.fda.moph.go.th/library/default.asp?page2=subdetail&id_L1=27&id_L2=18280&id_L3=2236.
- สำนักข่าว IMM. (2557). ISIS เจื่อนไซสุ “สงครามโลกครั้งที่ 3” สงครามล้างหนี้ของสหรัฐฯ. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://www.immjournall.com/1795>.
- Acemoglu, D. and Robinson, J. (2012). Is Europe Saved? - Why Nations Fail. Retrieved December 15, 2015. From <http://whynationsfail.com/blog/2012/9/20/is-europe-saved.html>.
- AT Kearney. (n.d.). Global Economic Outlook 2014 - 2020. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.atkearney.com/documents/10192/5180587/Beyond+the+Crisis-Sustained+Global+Economic+Growth-+Global+Economic+Outlook+2014-%C2%AD2020/47df1c5c-afd4-455f-91cf-dec2924889c8>.

- Bain & Company, Inc. (2011). **The Great Eight: Trillion-Dollar Growth Trends to 2020**. Retrieved December 14, 2015. From http://www.bain.com/Images/BAIN_BRIEF_8MacroTrends.pdf.
- Bitner, M. J. and Booms, H. (1981). Marketing Strategies and Organization: Structure for Service Firms. In Donnelly, J. H. and George, W. R. (Eds). **Marketing of Services, Conference Proceedings**. Chicago, IL. American Marketing Association. p. 47 - 52.
- Business Information Center. (2015). ตลาดที่น่าสนใจ - โปแลนด์. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://www.thaibiz.net/th/market/Republic-of-Poland>.
- Department of South Asian, Middle East and African Affairs. (2010). **สาธารณรัฐแอฟริกาใต้**. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://sameaf.mfa.go.th/th/country/africa/detail.php?ID=88>.
- Diamond, L. (2008). **The Future of Democracy**. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.europaeum.org/europaeum/?q=node/1611>.
- Economy of Brazil. (n.d.). In **Wikipedia**. Retrieved December 14, 2015. From https://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Brazil.
- Economy of Japan. (n.d.). In **Wikipedia**. Retrieved December 14, 2015. From https://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_J.
- Enlargement of the European Union. (n.d.). In **Wikipedia**. Retrieved December 15, 2015. From https://en.wikipedia.org/wiki/Enlargement_of_the_European_Union#Historical_enlargements.
- Fésüs, G., Rillaers, A., Poelman, H. and Gáková, Z. (2008). **Demographic Challenges For European Regions**. Brussels: Directorate General For Regional Policy. Retrieved December 14, 2015. From http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/regions2020/pdf/regions2020_demographic.pdf.
- Freedom House. (2013). **Freedom in The World 2013: Democratic Breakthroughs In The Balance**. Retrieved December 14, 2015. From https://freedomhouse.org/sites/default/files/FIW%202013%20Charts%20and%20Graphs%20for%20Web_0.pdf.

- Goldman Sachs (2007). **BRICs And Beyond**. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.goldmansachs.com/our-thinking/archive/archive-pdfs/bricsbook/brics-full-book.pdf>.
- Group of Eight (G8). (2016). In **Wikipedia**. Retrieved December 14, 2015. From [https://en.wikipedia.org/wiki/Group_of_Eight_\(G8\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Group_of_Eight_(G8)).
- Harjani, A. (2014). **Yuan to topple dollar as top reserve currency: Survey**. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.cnbc.com/2014/02/26/yuan-to-supersede-dollar-as-topreserve-currency-survey.html>
- Hilderink, H., Brons, J., Ordoñez, J., Akinyoadé, A., Leliveld, A., Lucas, P. and Kok, M. (2012). **Food security in sub-Saharan Africa: An explorative study** (Report no. 555075001). The Hague, Netherlands: PBL Netherlands Environmental Assessment Agency. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.pbl.nl/en/publications/2012/food-securityin-sub-saharan-africa-an-explorative-study>.
- Hurun Research Institute. (2015). **Surge of 222 billionaires to record 2089 billionaires in world**. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.hurun.net/EN/ArticleShow.aspx?nid=9607>
- iUrban (2557). **10 เมืองใหญ่ที่ได้รับการจัดอันดับเป็น Smart Cities**. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://www.iurban.in.th/greenery/10-impressive-smart-cities-earth/>.
- Kochhar, R. (2014). **10 projections for the global population in 2050**. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.pewresearch.org/facttank/2014/02/03/10-projections-for-the-global-population-in-2050/>.
- Kurlantzick, J. (2011). **Don't Bet on the BRICs**. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.bloomberg.com/bw/magazine/dont-bet-on-the-brics-11032011.html>.
- Mohan, R. and Kapur, M. (2015). **Pressing the Indian Growth Accelerator: Policy Imperatives**. Retrieved December 14, 2015. From <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2015/wp1553.pdf>.

- OECD (2012). **OECD Environmental Outlook to 2050**. Retrieved December 16, 2015. From http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/environment/oecd-environmental-outlook-to-2050_9789264122246-en#page4.
- OECD. (n.d.). **Water - The right price can encourage efficiency and investment**. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.oecd.org/env/resources/watertherightpricecanencourageefficiencyandinvestment.htm>.
- Pooja. (2015). **Food Truck revolution in India**. Retrieved December 16, 2015. From <http://www.ekplate.com/blog/2015/11/19/1>.
- Ray, D. K., Mueller, N. D., West, P. C. and Foley, J. A. (2013). Yield Trends Are Insufficient to Double Global Crop Production by 2050. **PLoS ONE**, 8(6), e66428. <http://dx.doi.org/10.1371/journal.pone.0066428>.
- Remo, M. (2012). **Philippines to leapfrog to be 16th largest economy by 2050**. Business.inquirer.net. Retrieved December 14, 2015. From <http://business.inquirer.net/39327/philippines-seen-among-top-20-economies-in-next-4-decades>.
- Seneviratne, K. (2012). **Farming in the Sky in Singapore**. Retrieved December 14, 2015. From <http://www.ipsnews.net/2012/12/farming-in-the-sky-in-singapore/>
- Strack, R. (2014). **The workforce crisis of 2030 - and how to start solving it now**. Retrieved December 14, 2015. From https://www.ted.com/talks/rainer_strack_the_surprising_workforce_crisis_of_2030_and_how_to_start_solving_it_now/transcript.
- Thailand Board of Investment. (2010). **Vietnam**. Retrieved 14 December 2015, from http://www.boi.go.th/thai/clmv/Back_up.
- Thailand Board of Investment: North America. (2013). **เม็กซิโก**. สืบค้น 14 ธ.ค. 2558. จาก <http://www.thinkasiainvestthailand.com/web/th-investmentopportunities-mexico.php>

- The 2020 Global Landscape.** (n.d.). Retrieved December 14, 2015. From http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/cia/nic2020/map_global_future_es.pdf.
- The Economic Times. (2011). **Saudi Arabia to have 6th highest per capita GDP by 2050: Report.** Retrieved December 14, 2015. From http://articles.economictimes.indiatimes.com/2011-03-08/news/28668672_1_gdp-capital-formation-saudi-arabia.
- The Economist. (2011). **The celestial economy.** Retrieved December 14, 2015. From <http://www.economist.com/node/215285>.
- The Washington Post. (2013). **Earth's climate change tipping point to start in 2020, new model predicts.** Retrieved December 14, 2015. From <http://www.japantimes.co.jp/life/2013/10/10/environment/earths-climate-change-tipping-point-to-start-in-2020-new-model-predicts/#.Vm9Jf0p961u>.
- United Nation. (2014). **World Urbanization Prospects: The 2014 Revision.** Retrieved December 14, 2015. From <http://esa.un.org/unpd/wup/highlights/wup2014-highlights.pdf>.
- University of Twente. (n.d.). **Introduction.** Retrieved December 14, 2015. From <https://www.utwente.nl/mesaplus/nme/Introduction/>
- Valev, N. (2014). **Male and female labor force participation over time.** Retrieved December 14, 2015. From <http://www.theglobaleconomy.com/blog/?p=203>.
- Wild, D., Francke, C. J., Menzli, P., and Schön, U. (2007). **Water: a market of the future – Global trends open up new investment opportunities.** Sustainability Asset Management (SAM). Retrieved December 14, 2015. From http://www.bhopal.net/petition/application/views/waterstudy_e.pdf.